

Brombærbladskudsnøgler for Øerne øst for Storebælt

Udarbejdet af Mogens Thornberg

Eu-Fruticosi (efter Rothmaler 4)

Bladstilk for det meste kun furet inderst på oversiden. Småblade kun sjældent overlappende, kun sjældent rynkede. De nedre småblade på 5-koblede blade 1-8 (0-12) mm langt stilkede. Sidebladene på blomsterstandens 3-koblede blade 2-6 (0-10) mm langt stilkede. Fodfligene mest trådformede til smalt lancetformede (0,5-1 mm bede). Kronbladene oftest ellipiske, ikke krøllede, Frugten skinnende sortrød til sort, oftest med alle delfrugter udviklede.

Corylifolii

Bladstilkens overside furet i hele sin længde. Småblade ikke sjældent overlappende, ofte rynkede. De nedre småblade på 5-tallige blade 0-1(2) mm langt stilkede. Sidesmåbladene på blomsterstandens 3-koblede blade med 0-1(2) mm lange stilke. Fodfligene smalt lancetformede (mest 1-3 mm brede). Kronbladene ofte rundagtige og ofte noget krøllede. Frugten (ofte noget mat) sort og så mest ufuldstændigt udviklet, eller blådugget og så ofte fuldstændigt udviklet.

EU-FRUTICOSI: ÆGTE BROMBÆR

1	Stænglen med talrige torne i alle størrelser og mange stilkirtler (eller deres stubbe)	2
	Tornene nogenlunde ensartede	9
2	Endebladet med en skarpt påsat spids	3
	Endebladet jævnt tilspidset eller med en kun lidt afsat spids	4
3	Stænglen med mange hår og ret kraftige torne på 5-7 mm. Bladene 3-5-delte. Endebladet omvendt ægformet til kredsformet	<u>Rundbladet b. drejeri</u>
	Stænglen med få hår og tynde torne. Bladene altid trekoblede. Endebladet oftest elliptisk	<u>Trekoblet b. pedemontanus</u>
4	Bladoversiden håret	5
	Bladoversiden glat	7
5	Bladundersiden grågrønt til gråfiltet og med kamhår på strengene. Stænglen oftest mørkt brunlilla og tæthåret (p.t. Lolland og Femø)	<u>Langtoppet b. macrothyrsus</u>
	Bladundersiden ru-blødhåret (Vestskoven)	6
6	Stænglen med 5-6 hår pr. cm side (1/5 af omkredsen) stærkt uens tornet. Bladoversiden skinnende mørkegrøn	<u>Skinnende pindsvineb. christianseniorum</u>
	Stænglen med over 20 hår pr. cm side. Bladoversiden matgrøn. Endebladet løber ud i en 15-20 mm lang spids	<u>Blegt b. pallidus</u>
7	Stænglen med over 30 hår pr. cm side	<u>Krumtaket b. dasyphyllus</u>
	Stænglen med 0-10 hår pr. cm side	8
8	Bladundersiden filtet grågrøn til hvidgrå uden kamhår	<u>radula var. koehleriensis</u>
	Bladundersiden grøn og med kamhår (Freerslev Hegn)	<u>Pindsvineb. koehleri</u>
9	Stænglen tydeligt håret	10
	Stænglen glat til fåhåret	30
10	Bladundersiden med kamhår	11
	Bladundersiden uden kamhår	15
11	Bladundersiden tydeligt filtet, stænglen tæthåret	12
	Bladundersiden højst en smule stjernefiltet	14

- 12 Bladoversiden håret. Endebladet oftest kreds rundt med en kort påsat spids på 5-8 mm
Låddent b. vestitus
- Bladoversiden m.m. glat. Endebladet m.m. omvendt ægformet med en 10-25 mm lang spids 13
- 13 Endebladet med en spids på 10-15 mm, noget periodisk takket. Stænglen ofte ru af
tornpukler og småtorne Langtoppet b. macrothyrsus
- Endebladet med en spids på 15-25mm, dybt periodisk takket. Stænglen kan have få
tornpukler (Kastellet i København) **adscitus**
- 14 Endebladet fladt med en ca. 1 cm lang spids. 10-20 stængeltorne på 3-5 mm pr. 5 cm
(Gribskov, Helsingør) Kamhåret b. axillaris
- Endebladet med en ca. 2 cm lang spids, denne ofte ludende. Stængeltornene 4-7 mm
Grøntoppet b. chlorothyrsos
- 15 Bladundersiden filtet 16
- Bladundersiden ikke filtet 21
- 16 Stænglen med talrige stilkirtler (eller disses stubbe) og ofte ru af tornpukler eller småtorne
Raspeb. radula
- Stænglen uden stilkirtler, ikke ru 17
- 17 Bladundersiden m.m. hvidfiltet 18
- Bladundersiden grøn til gråfiltet. Bladene regelmæssigt finttaktede 19
- 18 Bladundersiden blødhåret at føle på. Endebladet ofte over 10cm, ofte hvælvet senere på året.
Stænglen ikke blådugget Kæmpeb. armeniacus
- Bladundersiden føles glat på grund af tæt tiltrykte hår. Endebladet under 10 cm, fladt.
Stænglen ofte blådugget Ælmebladet b. ulmifolius
- 19 Endebladet påfaldende langstillet, ofte over ½ gange bladpladen. Denne indtil 7 cm og
omvendt ægformet. Stænglen ofte furet Krogb. lindebergii
- Endebladet ikke langstillet. Stænglen ikke furet 20
- 20 Bladene mest foddelte. Torne oftest lidt buede. Bladets forkant oftest bredt kileformet
Finttakket b. insularis
- Bladene hånddelte. Tornene mest rette til skrå. Bladets forkant oftest bredt afrundet
Grågrønt b. polyanthemus
- 21 De større stængeltorne 3-5 mm lange, 12-25 pr. 5 cm 22
- Stængeltornene 4-10 mm lange 25
- 22 Stænglen med talrige stilkirtler. Endebladet løber jævnt ud i en 15-20 mm lang spids
(Vestskoven) Blegt b. pallidus
- Stænglen uden stilkirtler. Endebladet med kort spids 23
- 23 Bladgrunden hjerteformet med en smal men dyb indskæring. Endebladet bredt ægformet
til bredt elliptisk, oversiden tæthåret, undersiden mærkbart håret. Tornene 4-5 mm lange.
Bladene foddelte Skyggeb. sciocharis
- Bladgrunden afrundet, undersiden ikke mærkbart håret. Tornene mest 2-4 mm lange 24
- 24 Bladoversiden skinnende mørkegrøn. Endebladet bredest midtpå, meget finttakket.
(Vestskoven, stadigvæk?) Korthannet b. arrhenii
- Smaldbladet h. silvaticus
- Bladoversiden mat. Endebladet smalt omvendt ægformet (Vestskoven og Hjortespring)
- 25 Tornene mest buede, 5-6 mm lange, 10-20 pr. 5 cm. Bladene mest 3-4-delte,
uregelmæssigt takkede Rosenb. Sprengelii
- Tornene mest rette til skrå. Bladene 5-delte 26
- 26 Stænglerne furede. Endebladet med afsat spids 27
- Stænglerne ikke furede 28
- 27 Bladene hånddelte. Stænglens torne skrå til buede, 6-10mm lange, 8-15 pr. 5 cm.
Endebladet langstillet Skotsk b. septentrionalis

	Bladene foddelte. Nogle stængeltorne rette, 7-10mm, 5-12 pr. 5 cm (et enkelt usikkert fund fra Hellebæk fra 1917)	muenteri
28	Endebladet tydeligt hvælvet småtakket. Stænglen senere lillaspættet og grønstribet (Vestskoven, A.P. Møllergrunden)	Storbladet b. macrophyllus
	Endebladet fladt. Stænglen ikke lillaspættet	29
29	Blaundersiden grøn. Bladranden langt randhåret (eneste art). Bladene 5-tallige (Hornbæk Plantage)	Randhåret b. leptothyrsos
	Bladundersiden grågrøn. Bladranden kort randhåret. 6-7-tallige blade forekommer	Grågrønt b. polyanthemus
30	Bladundersiden tydeligt filtet, stænglen oftest furet	31
	Bladundersiden ikke eller let filtet	34
31	Bladundersiden helt tiltrykt, hvidligt filtet og føles derfor glat	Ælmebladet b. ulmifolius
	Bladundersiden ru til mærkbart håret	32
32	Bladoversiden spredt håret. Bladene fint skartptakkede uden udbøjede spidser. Endebladet (40-60%) langstillet, ofte hjærteformet	Hjærtebladet b. cardiophyllus
	Bladoversiden glat til fåhåret	33
33	Tornene overvejende udstående. Stænglen skinnende med kraftigt rødfarvede kanter og torne. Endebladet stort, tydeligt hvælvet ud på året	Kæmpeb. armeniacus
	Tornene skrå til buede, ikke påfaldende farvede. Stænglen mat. Endebladet fladt	Spirb. grabowskii
34	Stænglen furet	35
	Stænglen ikke tydeligt furet	39
35	Bladundersiden kamhåret, oversiden håret	Fløjlsåret b. allegheniensis
	Ingen kamhår. Bladoversiden glat til fåhåret	35
36	Tornene 2-4 mm, skrå og grønlig, 1-6 pr. 5 cm side. Endebladet med tydeligt hjærteformet grund og en 25-35 mm lang spids	Langhalet b. canadensis
	Tornene 6-12 mm	36
37	Bladstilkene med 12-18 skrå til svagt krummede torne	Langtornet b. langei
	Bladstilkene med 3-5 stærkt krummede torne	37
38	Nedre sidebladstilke 4-10 mm. Endebladet hvælvet som friskt med en 1,5-2 cm lang spids	Furet b. sulcatus
	Nedre sidebladstilke indtil 4 mm. Endebladet fladt og kortspidset	Seglb. pseudothyrsanthus
39	Tornene overvejende tydeligt buede. Bladene i sol foldede langs sideribberne. Nedre sideblade 0-2 mm langstilkede om sommeren (om efteråret -4 mm). Fodflige smalt lancetformede	Foldet b. plicatus
	Tornene overvejende rette-skrå	40
40	Småblade snitdelte (sjældent blot kraftigt indskårne)	Fliget b. laciniatus
	Småbladene hele	41
41	Tornene gennemgående fra 6 mm lange og opefter	42
	Tornene højst 6 mm lange	47
42	Bladene med nogle bagudbøjede hovedtakker	43
	Ingen bagudbøjede hovedtakker	44
43	Bladundersiden uden kamhår. Stænglen kantet til lidt furet. Tornene hurtigt tilsmalnende m.m. samlede i grupper (Klampenborg og nordefter)	Rødtakket b. gelertii
	Bladunderside med flere eller færre kamhår. Stænglen butkantet	Pyramideb. pyramidalis
44	Stænglen butkantet til trind. Bladspidsen 10-20 mm lang	45
	Stænglen kantet eller lidt furet	46
45	Øvre sideblade med kileformet grund og nedbøjet rand inderst. Endebladet mest med afrundet grund (Hornbæk Plantage, Tårbæk)	Kilefodsb. circipanicus

	Øvre sideblade med afrundet grund og flad rand. Endebladet m.m. hjærteformet (Bogø)	<u>Bølget b. vigorosus</u>	
46	Tornene indtil 8 mm lange ofte skrån. Toppens torne krumme (Hundsemyr Vest på Bornholm)	<u>Glinsende b. divaricatus</u>	
	Tornene indtil 12 mm lange, meget kraftige, mest rette. Toppens torne rette	<u>Langtornet b. langei</u>	
47	Endebladet med en kort, tydeligt afsat spids		48
	Endebladet jævnt tilspidset		49
48	3-6 torne pr. 5 cm, desuden kan der være spredte tornpukler og småtorne (Falster)	<u>Nåleb. atrichantherus</u>	
	10-20 torne pr. 5 cm. Ingen småtorne eller tornpukler	<u>Firkoblet b. egregius</u>	
	Bladtakkerne tydeligt periodiske. Tornene med bred grund		50
	Bladtakkerne ensartede. Tornene sylformede		51
50	Bladoversiden stort set glat. Undersiden med flere eller færre kamhår	<u>Pyramideb. pyramidalis</u>	
	Bladoversiden håret, undersiden uden kamhår (Vestskoven)	<u>Bronzeb. gratus</u>	
51	Stænglen kantet med 20-30 torne pr. 5 cm. Bladene ofte 7-delte	<u>Syvbladet b. scissus</u>	
	Stænglen trind til butkantet med 0-15 torne pr. 5 cm		52
52	Bladoversiden skinnende, med 0-5(10) hår pr. cm ² , ikke foldet. Stænglen mest 1-3 m høj, med 0-5 sortlilla torne pr. 5cm	<u>Skovb. nessensis</u>	
	Bladoversiden næsten mat, med 10-40 hår pr. cm ² , m.m. foldet. Stænglen mest 0,5-1m høj og med (5)10-15 rødbrune til lilla torne pr. 5 cm	<u>Lavt Skovb. scissoides</u>	

CORYLIFOLII: HASSELBROMBÆR

1	Bladoversiden håret		2
	Bladoversiden glat til fåhåret		11
2	Stængel rendet-furet med 20-40 (15-50) torne på 2-4 mm pr. 5 cm. Bladundersiden oftest gråfiltet	<u>Furet h. fioniae</u>	
	Stængel ikke furet		3
3	Tornene 2-3,5 mm		4
	Tornene 3-7 mm		6
4	Bladene mest 3-koblede med 2-5 hår pr. mm ² på oversiden. Stænglen blådugget som ung med 15-20 torne/5 cm (Hyldtofte Østersøbad)	<u>Skallesøs-h. leuciscanus</u>	
	Bladene 5-delte med færre hår på oversiden. Stænglen ikke blådugget, med 6-15 torne pr. 5 cm		5
5	Stænglen uden stilkirtler, tornene overvejende rette. Bladet ikke rynket, frisktgrønt	<u>Sparbladet h. dethardingii</u>	
	Stænglen med stilkirtler, tornene oftest let krumme. Bladet mørkegrønt og rynket ovenpå som friskt	<u>Rynket h. curvaculatus</u>	
6	10-16 torne pr. 5 cm		7
	15-30 torne pr. 5 cm		9
7	Endebladet regelmæssigt finttakket, 1-1,5 mm dybt, og med hjærteformet grund (Hundige)		
	(fabrimontanus var. t.) tuberculatiformis		
	Endebladet uden hjærteformet grund og med periodisk takning		8
8	Bladoversiden med 2-5 hår/mm ² . Endebladet ofte med ludende spids. Stænglen (næsten) uden hår og stilkirtler. Tornene mest skrån	<u>Tæthåret h. fasciculatus</u>	

	Bladoversiden med op til 1 hår/mm ² . Endebladet fladt. Stænglen ofte med stilkirtler og undertiden nogle hår. Tornene mest rette	<u>Spredthåret h. camptostachys</u>	
9	Stænglen håret og rigt stilkirtlet. Tornene indtil 5-7 mm	<u>Pigget h. slesvicensis</u>	10
	Stænglen glat. Tornene 3-5 mm		10
10	Endebladet typisk hjerteformet. Takningen fin og regelmæssig. Fodfligene indtil 4 mm brede	<u>Kredsbladet h. cyclomorphus</u>	
	Takningen periodisk. Endebladet groft bølget som frisk. Fodfligene over 1 mm brede		dumetorum
11	Stængel med 15-30 torne pr. 5 cm		12
	Stængel med færre torne pr. 5 cm		17
12	Tornene 1,5-3 mm lange		13
	Tornene 3-5 mm lange		14
13	Bladundersiden grågrønt filtet. Tornene oftest svagt buede (Bornholm)	<u>Skævbladet h. suecicus</u>	
	Bladundersiden kort blødhåret. Tornene oftest rette	<u>Korttornet h. wessbergii</u>	
14	Endebladet m.m. lindebladsformet og regelmæssigt takket (udbredt omkring Helsing-Borg, endnu ikke i Danmark)		vikensis
	Takningen periodisk		15
15	Endebladet med hjerteformet grund. Topaksens torne ikke buede	dumetorum	
	Endebladet mest med afrundet grund. Topaksens torne m.m. buede		16
16	Stænglen butkantet, noget blådugget	<u>Bredkronet h. raunkiaerii</u>	
	Stænglen skarpkantet, ikke blådugget	<u>Grunt h. horridus</u>	
17	Tornene 2-4 mm lange		18
	Tornene 4-9 mm lange		25
18	Stænglen rigeligt stilkirtlet. Tornene m.m. uens		19
	Stænglen med 0-få stilkirtler		20
19	Stænglen tydeligt blådugget eller blålilla. Tornene i lys mørklilla og gulspidsede	<u>Blådugget h. glauciformis</u>	
	Stænglen ikke blådugget. Tornene af anden farve	<u>Nordvestsjællandsk h. selandiae</u>	
20	Bladundersiden næppe mærkbart håret eller ru		21
	Bladundersiden tydeligt mærkbart håret		23
21	Torne rette og tynde af stænglens farve	<u>Spinkelt h. mortensenii</u>	
	Tornene med fortykket grund		22
22	Stænglen pr. 5 cm med 5-8 buede torne. Endebladet elliptisk til svagt rudeformet	<u>Rosenrødt h. sprengeliusculus</u>	
	Stænglen pr. 5 cm med 10-15 mest skrå torne med tydelig pudeformet grund.		
	Endebladet bredt ægformet	<u>Tykfodet h. hadracanthos</u>	
23	Bladoversiden ofte noget håret, rynket som frisk. Tornene 2-3(4) mm lange, ofte krumme, 6-15 pr. 5 cm	<u>Rynket h. curvaticulatus</u>	
	Bladoversiden (næsten) glat		24
24	Bladstilkens torne tydeligt krumme. Stænglen tit furet. Bladoversiden lysegrøn som frisk (Bornholm)	<u>Lysegrønt h. lidforssii</u>	
	Bladstilkens torne kun lidt krumme. Stænglen oftest skarpkantet	<u>Fager h. egregiusculus</u>	
25	Stænglens torne iøjnefaldende mørklilla som friske	<u>Mørkpigget h. pruinosis</u>	
	Tornene ikke mørklilla		26
26	Stængelstykkerne stilkirtlede, påfaldende uenstornede foruden og mere enstornede foroven		27
	Stænglen enstornet		29
27	Stænglen butkantet	<u>Stort grunt h. hobroensis</u>	
	Stænglen skarpkantet		28
28	Endebladet bredt æg-hjerteformet med bredt hjerteformet grund	<u>Grunt h. horridus</u>	

	Endebladet bredest midtpå eller svagt omvendt ægformet med afrundet til udrandet grund	<u>Nordvestsjællandsk h. selandiae</u>	
29	Stænglen skinnende grøn (eller rød i fuld sol) trind til butkantet og fåtornet. Øvre sideblade udpræget rudeformede	<u>Skinnende h. luminosus</u>	
	Stænglen anderledes		30
30	Endebladet forholdsvis smalt elliptisk til ægformet og løber ud i en påfaldende lang spids på 1,5-2 cm		31
	Endebladet anderledes, oftest bredt og uden påfaldende lang spids		32
31	Bladundersiden ru. Stænglen butkantet med flade sider, ikke blådugget	<u>Spidsbladet h. gothicus</u>	
	Bladundersiden blødhåret og græsgrøn. Stænglen ofte furet og ofte blådugget (Bornholm)	<u>Lysegrønt h. lidforsii</u>	
32	Bladundersiden tydeligt m.m. grågrønt til gråfiltet		33
	Bladundersiden ikke gråligt filtet		36
33	Stænglen stort set uden stilkirtler		34
	Stænglen med en del stilkirtler		35
34	Toppens torne krumme. Bladtakkerne periodiske	<u>Filtet h. wahlbergii</u>	
	Toppens torne m.m. rette. Takningen ofte regelmæssig	subtileaceus	
35	<i>Disse to arter med lindebladformet endeblad kan kun adskilles sikkert på støvknapperne.</i>		
	Støvknapperne med hår	<u>Lindebladet h. tiliaster</u>	
	Støvknapper uden hår (endnu ikke fundet i Danmark, men udbredt omkring Helsingborg)	vikensis	
36	Endebladet ægfomet jævnt tilspidset i en 7-10(15) mm lang spids		
		<u>Trappetakket h. decurrentispinus</u>	
	Endebladet bredt omvendt ægformet til rundagtigt med en noget afsat spids på 1-2 cm	<u>Knippeh. walsemannii</u>	

Beskrivelse og friskbilleder af de fleste arter kan findes på hjemmesiden rubus-sh.de.